

# Työsuojelutoiminta työpaikalla

## Kuka työsuojeluasioita hoitaa

Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Jokaisen on tunnettava oman työnsä ja työympäristönsä vaarat ja tiedettävä, miten niiltä suojaudutaan. Jokainen on velvollinen noudattamaan työpaikalla laadittuja turvallisuusohjeita, ottamaan huomioon vaaratekijät ja ilmoittamaan työympäristössään havaitsemistaan puutteista esimiehelleen tai työsuojelupäällikölle ja työsuojeluvastuutetulle.

Työsuojelullisten näkökohtien huomioon ottaminen osoittaa hyvää ammattitaitoa. On myös huolehdittava siitä, että jokainen saa tietää riittävän ajoissa työtehtäviensä ja työpaikkaansa koskevat muutokset. Työnopastuksessa työsuojeluasioilla on keskeinen merkitys.

Esimiehillä on toiminnallinen ja taloudellinen vastuu ja päätösvalta työsuojeluasioissa. He arvioivat esitettyjen työsuojelutoimien ensisijaisuuden, päättävät toteutuksesta ja tarvittavista voimavaroista. Työsuojeluhenkilöstö tekee yhteistyötä esimiesten ja työntekijöiden sekä työterveyshuollon kanssa. Työsuojelutehtävissä toimivien tulee tuntea oma työpaikkansa ja sen työolot. Lisäksi he tarvitsevat perustietoja laajempaa työsuojelutietoutta voidakseen opastaa muuta henkilöstöä työsuojeluasioissa.

Työsuojeluhenkilöstön keskeisiä tehtäviä ovat työympäristön vaarojen arviointi, häiriöiden ja oireiden tunnistaminen ja niiden perusteella toimenpide-ehdotusten tekeminen päättäjille.

## Kuka vastaa työsuojelusta

Työpaikan ja työympäristön työturvallisuudesta vastaa työnantaja. Työnantaja voi siirtää päätäntävaltaa ja vastuuta linjaorganisaatiossa esimiehille. Esimiesten työsuojeluvastuu perustuu heidän päätöksenteko- ja toimivaltuuksiinsa. Vastuunjako selvitetään erikseen työolosuhteiden pohjalta ja kirjataan työsuojelun toimintaohjelmaan.

Vastuualueita voidaan yleisesti kuvata seuraavasti:

### Ylimmän johdon vastuulla on

- työsuojelun yleisjohto ja -valvonta
- toimintatavat, joilla ylläpidetään ja kehitetään työsuojelua
- aineelliset edellytykset, kuten tuotantovälineiden ja -tilojen turvallisuus ja huolehtia niistä jo suunnittelu- ja investointipäätösten yhteydessä
- toiminnalliset edellytykset, kuten riittävän pätevien alempien esimiesten valinta, selkeän tehtäväjaon vahvistaminen ja yleisvalvonta

*Työsuojelun tavoitteena on taata turvalliset ja terveelliset työolot ja tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. On tärkeää, että fyysinen ja psykososiaalinen työympäristö ovat kunnossa. Työympäristön tilaa tarkkaillaan jatkuvasti, muutosten vaikutukset ennakoidaan ja epäkohdat korjataan.*

*Työsuojelun merkitys ja arvostus työpaikalla määräytyvät johdon ja henkilöstön työsuojeluasenteiden perusteella. Kun työsuojelu on osa jokapäiväistä työntekoa, on helppo luoda työsuojelukäytäntöjä, joita henkilöstö noudattaa. Tehokas työsuojelu on järjestelmällistä ja perustuu työpaikan vaarojen arviointiin ja yhteistyössä tehtyihin suunnitelmiin.*

### Keskijohdon vastuulla on

- työturvallisuusohjeiden laatiminen ja niiden noudattamisen valvonta
- koneiden ja laitteiden hankinta ja valvonta
- työyhteisön sosiaalisten suhteiden ja henkisen työsuojelun edellytysten valvonta
- tarpeellisten esitysten tekeminen ylimmälle johdolle

### Työnjohdon vastuulla on

- työn ja työtehtävien suunnittelu
- koneiden ja laitteiden kunnon valvonta
- turvallisten työmenetelmien ja henkilönsuojainten käytön valvonta
- työnopastus

### Työntekijöiden velvollisuutena on

- ohjeiden ja määräysten noudattaminen
- omasta ja muiden työntekijöiden turvallisuudesta huolehtiminen
- vaaratekijöiden poistaminen
- vaaroista ilmoittaminen, jos ei itse voi poistaa aiheuttajaa
- turvalaitteiden ja suojavälineiden käyttö

Työsuojelutehtävissä toimivat henkilöt voivat olla vastuussa työsuojelusta vain, jos he toimivat linjaorganisaatiossa tehtävissä, joihin sisältyy toimivaltaa ja vastuuta työsuojeluasioissa.



## Tiimityö ja ulkopuoliset työntekijät

Tiimityössä työsuojeluvastuu säilyy työnantajien edustajilla. Jos työntekijät työskentelevät ilman välitöntä työnjohtoa, työsuojeluvastuu siirtyy ylemmille esimiehille. Heidän on huolehdittava siitä, että tiimissä työskentelevillä on tarpeellinen työsuojeluosaaminen.

Alihankintatoissa työn johto ja valvonta sekä työsuojeluvastuu säilyvät alihankintaa tekevällä työnantajalla. Alihankintatyön ostavan työnantajan on huolehdittava siitä, että alihankintatyönantaja ja -työntekijät saavat riittävät tiedot työpaikan vaara- ja hait-

tatekijöistä. Myös alihankintatyönantajan tulee pitää tilaajatyönantaja ajan tasalla työhönsä liittyvistä työturvallisuusasioista.

Työvoimaa vuokralle antava työnantaja vastaa työsuojelun perusveloitteista kuten työterveyshuollon järjestämisestä. Työn teettävä työnantaja vastaa työn tekemisen edellytyksistä ja olosuhteista omalla työpaikallaan. Kun työn johto ja valvonta siirtyvät työn teettäjälle, siirtyy teettäjälle myös vastuu työhön liittyvästä työsuojelusta.

# Mitä työsuojeluhenkilöstö tekee

## Työsuojelupäällikkö

Jokaisella työpaikalla tulee olla työsuojelupäällikkö. Hänet nimeää työnantaja, mikäli ei itse toimi työsuojelupäällikkönä. Työsuojelupäällikön tulee olla perehtynyt työpaikan työsuojelukäytäntöihin.

### Työsuojelupäällikön tehtäviin kuuluu perehtyä

- työsuojelusäännöksiin, -määräyksiin ja -ohjeisiin
- työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin ja seurata niiden kehitystä ja ryhtyä toimiin havaitsemansa epäkohdan tai puutteen poistamiseksi

### osallistua

- työpaikan työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun
- työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin
- työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla

### huolehtia

- työsuojelumääräyksiä ja -ohjeita koskevan tarpeellisen tiedon välittämisestä työnantajalle, esimiehille ja työntekijöille
- työn turvallisuuden ja terveellisyyden liittyvien käyttöönotto- ja kunnossapitotarkastusten teettämisestä
- työnantajan ja työntekijöiden välisen yhteistoiminnan järjestämisestä, ylläpitämisestä ja kehittämisestä

### tehdä esityksiä työnantajalle

- ensiaputoiminnasta ja -koulutuksen järjestämisestä
- työsuojeluun liittyvästä työnopastuksesta, koulutuksesta ja tiedotuksesta
- tutkimuksen järjestämisestä työpaikalla sattuneen tapaturman tai havaitun tapaturmavaaran tai työpaikalla ilmenneiden työstä johtuvien sairauksien johdosta

## Työsuojeluvaltuutettu

Kun työpaikalla työskentelee säännöllisesti vähintään kymmenen työntekijää, työntekijät valitsevat keskuudestaan työsuojeluvaltuutetun edustajakseen työsuojeluyhteistoimintaan. Työsuojeluvaltuutetulle valitaan lisäksi kaksi varavaltuutettua.

### Työsuojeluvaltuutetun tehtäviin kuuluu perehtyä

- työsuojelusäännöksiin, -määräyksiin ja -ohjeisiin
- työn turvallisuutta ja terveellisyttä koskeviin työpaikan oloihin ja seurata niiden kehitystä sekä ilmoittaa havaitsemistaan puutteista ja epäkohdista työnjohtolle ja työsuojelupäällikölle sekä tarvittaessa työsuojeluviranomaiselle

### osallistua

- työpaikan työsuojelun toimintaohjelman valmisteluun työpaikalla sovittavalla tavalla
- tarvittaessa työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin
- tarvittaessa tutkimukseen, joka on toimeenpantu työpaikalla sattuneen tapaturman tai havaitun tapaturmavaaran tai työpaikalla ilmenneiden työstä johtuvien sairauksien johdosta
- työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla
- työnantajan ja työntekijöiden välisen työsuojeluyhteistoiminnan kehittämiseen

Työsuojelupäällikkö ja -valtuutettu voivat vaikuttaa omalla toiminnallaan työpaikkansa työsuojeluasioihin monella tavalla.

Se edellyttää, että

- he ovat perehtyneet työpaikkansa työoloihin perusteellisesti ja tietävät, mistä saavat tarvittaessa lisätietoa
- heillä on motivaatio kehittää työpaikkansa työsuojeluasioita
- heillä on riittävät taidot keskustella, kuunnella toista osapuolta ja perustella oma kantansa
- heille annetaan edellytykset tehtäviensä hoitamiseen.

## Työsuojeluasiamies

Työsuojeluasiamies on tietyn toimialueen, esim. yksikön tai ammattiryhmän, henkilöstön valitsema edustaja. Työsuojeluasiamiehen tehtäviin kuuluu osallistua toimialueeltaan koskevien työsuojeluasioiden käsittelyyn ja toteutukseen.

## Työsuojelutoimikunta

Työpaikalla, jossa työskentelee säännöllisesti vähintään 20 työntekijää, työnantajan ja työntekijöiden yhteistyöelimenä työsuojeluasioissa toimii työsuojelutoimikunta tai yhteisesti sovittu muulla tavoin toteutettu yhteistoimintajärjestelmä. Työsuojelupäällikkö kuuluu itseoikeutettuna työsuojeluyhteistoimintaelimeen.

### Yhteistoimintaelimen tehtäviin kuuluu laatia

- vuosittainen toimintasuunnitelma ja ottaa suunnitelmiaan huomioon työpaikan työsuojelun toimintaohjelma

### käsitellä

- työolojen tilaa ja kehitystä sekä tehdä kehittämis ehdotuksia työnantajalle
- työoloja koskevien tutkimusten tarvetta, toteutumista ja seurantaa
- työpaikan terveellisuuden ja turvallisuuden tarkkailun järjestämistä
- työpaikan sisäisen työsuojelutarkastuksen tarvetta ja tehdä sitä koskevia ehdotuksia
- työpaikan työsuojelun toimintaohjelmaa ja muita työoloja koskevia suunnitelmia sekä antaa niistä lausuntoja ja seurata niiden toteutumista
- työterveyshuollon toimeenpanoa
- työsuojelutiedotuksen järjestämistä työpaikalla

### tehdä esityksiä

- työterveyshuollon kehittämisestä
- työsuojelukoulutuksen, työnopastuksen ja perehdyttämisen järjestämiseksi

### osallistua

- työkykyä ylläpitävään toimintaan työpaikalla
- tarvittaessa työsuojelutarkastuksiin ja -tutkimuksiin

Työsuojeluvaltuutettujen, -asiamiesten ja -toimikunnan jäsenen toimikausi on yksityisillä toimialoilla kaksi vuotta ja kunta-alalla neljä vuotta.

# Miten työterveyshuolto toimii

Työnantajan on järjestettävä työntekijöidensä työterveyshuolto. Työterveyshuoltopalveluista työnantaja tekee kirjallisen sopimuksen kunnallisen terveyskeskuksen tai työterveyspalveluita tarjoavan yksityisen lääkäriaseman kanssa. Työnantaja voi myös perustaa oman tai yhdessä muiden yritysten kanssa yhteisen työterveysaseman. Työterveyshuollon toteutuksessa tulee aina käyttää työterveyshuollon ammattihenkilöitä ja asiantuntijoita.

Työterveyshuollon lakisäätteisiä tehtäviä ovat

- työolojen terveellisyyden ja turvallisuuden selvittäminen, työpaikkaselvitys
- työntekijöiden työ- ja toimintakyvyn selvittäminen
- tietojen antaminen ja ohjaus

- terveystarkastusten järjestäminen töissä, joissa on erityinen sairastumisen vaara
- työkykyä ylläpitävä toiminta
- vajaakuntoisten työntekijöiden terveydentilan seuranta
- osallistuminen ensiavun järjestämiseen.

Lakisäätteisten tehtävien lisäksi työnantaja voi sopia laajemmista palveluista, kuten suunnatuista terveystarkastuksista ja sairaanhoidosta.

Kansaneläkelaitos korvaa työnantajalle osan työterveyshuollon kustannuksista. Korvausperiaatteen keskeinen tavoite on kohdentaa työterveyshuolto ennalta ehkäisevään toimintaan ja tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitoa.

## Mitä työsuojeluun sisältyy

Työsuojelutoiminta kohdistuu fyysiseen ja psykososiaaliseen työympäristöön. Työpaikan toimialasta ja toimintatavoista riippuu, mihin tekijöihin työsuojelutoiminta painottuu.

### Fyysinen työympäristö

Fyysisessä työympäristössä kiinnitetään huomiota kone- ja laiteturvallisuuteen sekä fysikaalisiin, kemiallisiin, biologisiin ja ergonomisiin tekijöihin.

Kone- ja laiteturvallisuudessa keskeistä on noudattaa turvallisuusohjeita. Hankintojen yhteydessä on syytä varmistaa, että koneet ovat CE-merkittyjä eli niillä on vaatimustenmukaisuusvakuutus ja että toimituksen mukana on käyttöohje. CE-merkintä koskee myös henkilönsuojaimia.

Työpaikalla käytettävät vaaralliset kemikaalit tulee luetteloida ja varmistaa, että käyttäjät hallitsevat niiden turvallisen käsittelyn. Vaarallisen kemikaalin toimittajalla on velvoite antaa työpaikalle käyttöturvallisuustiedote, josta ilmenevät kemikaalin ominaisuudet ja sen käytössä huomioon otettavat turvallisuusnäkökohdat. Työpaikalla on myös huolehdittava kemikaalien asianmukaisista merkinnöistä varsinkin, jos aineita siirretään alku- peräisistä pakkauksista muihin astioihin.

Ergonomisia toimenpiteitä ovat oikeiden työtapojen, esim. nostotekniikan opastaminen, yksipuolisen työn vähentäminen esim. tauotuksella tai työnkierrolla, asianmukaisten työvälineiden ja kalusteiden hankkiminen sekä apuvälineiden käyttö. Näillä pyritään vähentämään liiallista ja yksipuolista fyysistä kuormittumista.

Lainsäädännössä on ohjearvoja melusta ja vaarallisten kemikaalien pitoisuuksista. Tutkimuksiin ja käytännön kokemukseen perustuvia suositusarvoja on lämpötiloista, valaistuksesta ja nostojen enimmäistaakoista. Nostotyön suorittamisesta, näyttöpäätetyöstä ja henkilökohtaisten suojainten valinnasta on olemassa lainsäädännöllistä ohjeistusta.

### Psykososiaalinen työympäristö

Psykososiaalinen työympäristö vaikuttaa työntekijän henkiseen kuormittumiseen. Hyvä psykososiaalinen työympäristö lisää työviihtyvyyttä ja henkistä hyvinvointia. Se saa työntekijän tuntemaan, että työ sujuu ja hän hallitsee tehtävänsä ja voi vaikuttaa omaan työhönsä. Työyhteisössä henkinen hyvinvointi näkyy turvallisena ilmapiirinä, työpaikan me-henkenä ja toiminnan häiriöttömyytenä.

Esimiehet vastaavat töiden organisoinnista, kuten työn sisällön määrittelystä, tehtävä- ja työnjaosta sekä henkilöstön kehittämishojelmien suunnittelusta ja tukemisesta. Esimiehet luovat myös perustan työpaikan yhteistyökäytännölle. Henkilöstö voi tehdä työtehtäviä ja työympäristöä koskevia kehittämis ehdotuksia ja ottaa osaltaan vastuuta niiden toteuttamisesta.

Työsuojeluhenkilöstön mahdollisuudet psykososiaalisen työympäristön kehittämisessä ovat rajalliset. He voivat jakaa esimiehille ja henkilöstölle tietoa aiheesta. Lisäksi heidän tulisi pystyä tunnistamaan ongelmista viestittävät oireet ja tehdä esimiehille toimenpide-ehtotuksia. Työilmapiirin kartoittamiseen on kehitetty erilaisia menetelmiä. Johtopäätösten tekeminen ja niiden pohjalta tehtävät toimenpiteet edellyttävät yleensä ammattihenkilön apua.

Muutostilanteissa on tärkeää huolehtia, että niissä otetaan huomioon ihmisen käyttäytymiseen liittyvät piirteet, kuten muutosvastarinta ja pelko uusia asioita kohtaan. Henkilöstölle tulee antaa muutoksista ajoissa asianmukaista ja rehellistä tietoa. Ongelmat psykososiaalisessa työympäristössä näkyvät yksilötasolla fyysisinä ja psyykkisinä oireina, stressinä, unettomuutena, aloittekyvyttömyytenä. Työryhmissä esiintyy yhteistyöhaluttomuutta, ”kuppikuntaisuutta”, henkistä väkivaltaa ja juoruilua. Organisaatiossa ilmenee aloittekyvyttömyyttä, sairauspoissaolot ja vaihtuvuus saattavat lisääntyä ja tuottavuus ja tulos heikentyä.

### Työtaturmat

Jotta tapaturmia voidaan välttää, työn turvalliseen tekemiseen, suojainten käyttöön ja turvallisuusohjeiden noudattamiseen on suhtauduttava myönteisesti. Tapaturmia ehkäisevät myös riittävä työnopastus ja perehdyttäminen sekä hyvän järjestyksen ja siisteyden ylläpitäminen työpaikalla. Tapaturmien torjunnassa tulee panostaa ennakoivaan toimintaan. Sattuneet tapaturmat ja vaaratilanteet tutkitaan ja niistä otetaan opiksi. Työpaikalla on myös oltava selvät menettelytapaohjeet siitä, miten tapaturman sattuessa toimitaan.

## Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkyky muodostuu terveydestä, toimintakyvystä, osaamisesta ja motivaatiosta tehdä työtä. Jokainen voi itse vaikuttaa omaan toimintakykyynsä huolehtimalla riittävästä levosta, liikunnasta ja terveellisestä ravinnosta. Työnantaja voi kannustaa ja tukea henkilöstön omatoimista työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä.

Henkilöstön työkykyisyyttä edistää myös fyysisen ja psykososiaalisen työympäristön kehittäminen.

Työpaikalla työkykyä ylläpitävinä toimenpiteinä, työ-toimintana, voivat tulla kyseeseen

- työn suorittamiseen liittyvät muutokset, esimerkiksi ergonomiset parannukset
- työjärjestelyt, tehtävä- ja työaikamuutokset, esimerkiksi osa-aikatyö ja siirtyminen yötyöstä päivätyöhön
- ammatillinen työpaikkakoulutus
- kuntoutus.

## Miten työsuojelua toteutetaan

### Työsuojelun toimintaohjelma

Työpaikan johto määrittelee työsuojelun toimintalinjat, joiden mukaan työpaikalla toimitaan. Ne ilmaisevat selkeästi työsuojelun tavoitteet ja toimintatavat sekä vastuut ja toimivallat. Nämä kirjataan työsuojelun toimintaohjelmaksi. Työsuojelutoiminnan tavoitteiden määrittäminen perustuu työpaikalla tehtyyn työn, työympäristön ja työyhteisön terveys- ja turvallisuusvaarojen arviointiin. Toimintaohjelmaan tulee sisällyttää myös työkykyä ylläpitävän toiminnan periaatteet.

Työsuojelun toimintaohjelman laatimisvelvoite koskee kaikkia työnantajia. Toimintaohjelma voidaan sisällyttää laatujärjestelmän, henkilöstöpoliittisen ohjesäännön tai työpaikan muun vastaavan asiakirjan osaksi.

Työsuojeluasioista tiedottaminen kuuluu työsuojelu- ja työterveyshenkilöstölle sekä esimiehille. Tietoja voidaan antaa työno-  
pastuksessa, koulutustilaisuuksissa sekä työpaikkaselvitysten ja terveystarkastusten yhteydessä. Asioista voi tiedottaa myös ilmoitustauluilla ja henkilöstölehdissä.

### Työsuojelusuunnitelma

Jotta työsuojelutoiminta on tavoitteellista ja tehokasta, on tunnettava työpaikan työsuojelutilanne.

Työsuojelutilanteen arvioimiseksi selvitetään ensinnäkin työpaikasta seuraavat seikat:

- työtehtävien luonne
- henkilöstön ammattirakenne
- henkilöstön ikärakenne
- sairauspoissaolot
- työtapaturmat ja sattuneet vaaratilanteet
- henkilöstön työkykyyn liittyvät asiat.

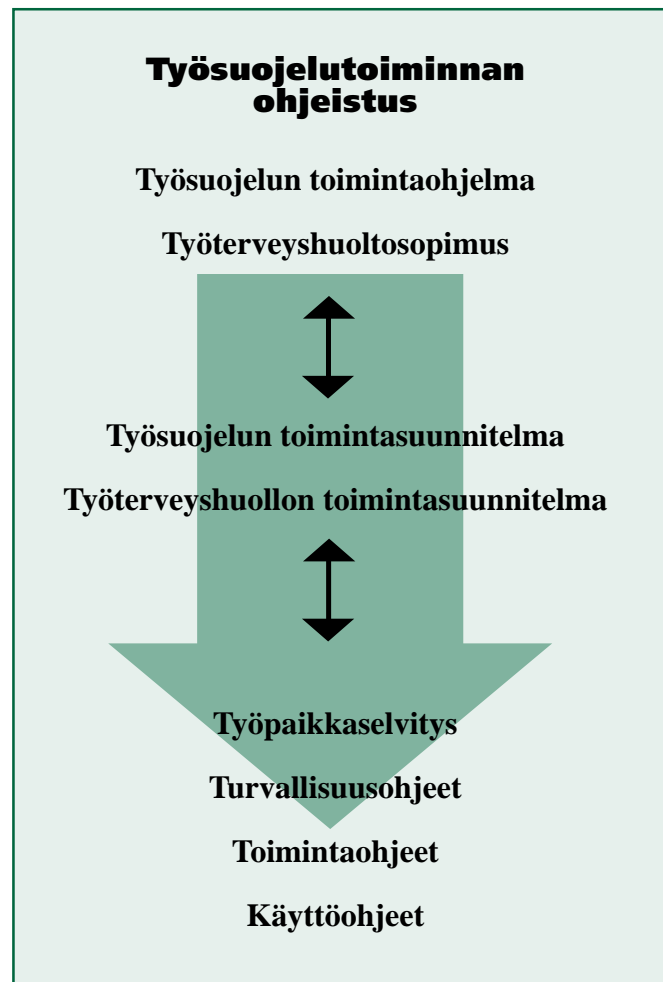
Toiseksi selvitetään, mitä työsuojelutoimia on toteutettu:

- työsuojelun toimintaohjelma
- työpaikan vaarojen arviointi
- työpaikkaselvitys
- ergonomiset selvitykset
- työilmapiirikartoitukset
- työky-ohjelmat
- työhygieeniset mittaukset
- työsuojelukoulutus
- työsuojelutiedotukset ja -kampanjat.

Kolmanneksi selvitetään käytettävissä olevat voimavarat:

- työsuojeluhenkilöstö
- työterveyshenkilöstö
- työpaikan sisäiset asiantuntijat
- ulkopuoliset yhteistyötahot
- aika
- raha.

Selvitysten perusteella laaditaan työsuojelun toimintasuunnitelma ja tarkistetaan työsuojelun toimintaohjelman ajantasaisuus.



# Työsuojelun suunnittelun tueksi

Listojen tarkoituksena on tukea työsuojelutoiminnan suunnittelua ja toimintakohteiden valintaa. Kohteen merkitys -sarake on tarkoitettu pohdittavaksi, miten keskeinen kyseinen kohta on työpaikan työsuojelutoiminnan kannalta. Toimenpideoasa -sarakees-

sa voidaan arvioida työpaikan nykytilanne. Kehittämistä vaativien asioiden tulisi siis sijaita sarakkeissa tärkeä ja toimenpiteet tarpeen.

Työsuojelun sisältö	Kohteen merkitys			Toimenpideoasa		
	tärkeä	hyvä asia	ei merkitystä	kunnossa	toimenpiteet tarpeen	mitä toimenpiteitä
<b>Fyysinen työympäristö</b>						
<b>Työtilat</b> • tarkoituksenmukaisuus • mitoutus • siivous ja järjestys • henkilöstötilat	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Fyysinen kuormitus</b> • raskaat nostot • yksipuoliset työliikkeet • kalusteet ja työvälineet • tauotus	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Sisäilma</b> • lämpötila • veto • ilman laatu	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Valaistus</b> • yleisvalaistus • työpiste- ja kohdevalaistus • valaisinten puhdistus ja huolto	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Melu</b> • meluavat koneet ja laitteet • taustamelu	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Kone- ja laiteturvallisuus</b> • käytön opastus • käyttöohjeet • ohjeet häiriötilanteiden varalle • kunnossapito • suojaus, suojaimet	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Kemikaaliturvallisuus</b> • käyttöturvallisuustiedotteet • käytön opastus • luettelointi • merkinnät	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	
<b>Häiriö- ja poikkeustilanteet</b> • paloturvallisuus • ensiapu • väkivallan uhka	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	



## Työsuojelun sisältö

### Psykososiaalinen työympäristö

#### Työn psyykkinen kuormittavuus

- työn laatu ja piirteet
- työmäärä, työtahti
- työjärjestelyt
- työn hallinta

#### Työyhteisö

- työn suorittamisen kriteerit, tavoitteet
- työn organisointi
- vaikutusmahdollisuudet
- johtaminen
- sosiaalinen tuki

#### Yhteisöllisyys

- ilmapiiri
- luottamus
- suvaitsevaisuus
- vuorovaikutus
- vastuunotto

#### Muutostilanteet

- riittävä, oikea-aikainen tiedonkulku
- ihmisen käyttäytymisen tunteminen, muutosvastarinta
- osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet

### Työsuojelun toteutus

#### Päivittäinen työskentely

- oikea asenne turvallisuuteen
- ohjeiden noudattaminen
- poikkeustilanteista ilmoittaminen
- vastuullisuus
- ennakointi

#### Hankinta

- koneet, laitteet, työvälineet
- kalusteet
- suojaimet
- raaka-aineet

#### Suunnittelu

- työtilat
- työvälineet
- työympäristö
- työtehtävät
- työn organisointi

#### Perehdyttäminen ja työnopastus

- vastuut
- kirjalliset ohjeet
- oppimisen varmistaminen

#### Toimenpide-ehdotusten käsittely

- perustellut vastaukset
- käsittelyaika

### Kohteen merkitys

tärkeä

hyvä asia

ei merkitystä

### Toimenpideosa

kunnossa

toimenpiteet tarpeen

mitä toimenpiteitä



## Työsuojelun seuranta

	on	viimeisin päivitys	puuttuu
Työsuojelun toimintaohjelma	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>
Työterveyshuoltosopimus	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>
Työsuojelutoimikunnan toimintasuunnitelma	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>
Työterveyshuollon toimintasuunnitelma	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>
Työpaikkaselvitys (työterveyshuolto)	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>
Tapaturmatilastot	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>
Sairauspoissaolotilastot	<input type="checkbox"/>		<input type="checkbox"/>

# Työsuojelun asiantuntijatahoja

## Työturvallisuuskeskus

Työturvallisuuskeskus palvelee työpaikkoja työsuojeluasioissa. Keskus järjestää avointa ja työpaikoille räätälöityä työsuojelukoulutusta sekä julkaisee työsuojeluaineistoa: kirjoja, tietolehtiä, videoita ja kalvopaketteja. Työturvallisuuskeskus ylläpitää lakisäateistä työsuojeluhenkilökisteriä. Rekisterissä oleville työsuojelupäälliköille, -valtuutetuille, ja -asiamiehille sekä työterveyshuoltohenkilöstölle toimitetaan neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Työyhteisöviesti -lehti. Työturvallisuuskeskuksen yhteydessä toimii suunnittelevina työryhminä kolme toimialaryhmää: palveluryhmä, kuntaryhmä ja teollisuusryhmä sekä 21 teollisuuden alojen työalatoimikuntaa ja kaksi asiantuntijaryhmää: työelämän päihdeasiantuntijat ja tuottavuus-, tuloksellisuus- ja laatuasiantuntijat. Työturvallisuuskeskuksesta ohjataan valtakunnallista työtaturmaohjelmaa: "Työturvallisuus kohti maailman kärkeä". Työturvallisuuskeskusta hallinnoivat työmarkkinakeskusjärjestöt.

Lönnrotinkatu 4 B, 00120 Helsinki, puh. (09) 616 261, fax (09) 612 1287, info@tyoturva.fi, <http://www.tyoturva.fi>

## TTK-Valmennus Oy

TTK-Valmennus tarjoaa asiantuntijapalveluja ja työkaluja työyhteisöjen kehittämiseen. Yhtiö tekee työilmapiirikartoituksia ja valmentaa tiimityöhön. TEKEVÄ TYKY -ohjelmalla käynnistään ja tuetaan työpaikkojen työkykytoimintaa. TUKE-valmennus ohjaa turvallisen työpaikan kehittämiseen yhteistyön ja kokonaisvaltaisen työtavan avulla.

Lönnrotinkatu 4 B, 00120 Helsinki, puh. (09) 616 261, fax (09) 612 1287, info@tyoturva.fi, <http://www.ttk-valmennus.fi>

## Työterveyslaitos

Työterveyslaitos tutkii työntekijöiden työoloja ja selvittää niiden yhteyksiä terveyteen ja hyvinvointiin. Laitos järjestää koulutusta, tarjoaa asiantuntijapalveluita ja julkaisee alan kirjallisuutta. Työterveyslaitoksella on laaja työsuojelualan kirjasto ja tietopalveluyksikkö. Laitos julkaisee Työ Terveys Turvallisuus -lehteä, joka jaetaan työpaikkojen työsuojelu- ja työterveyshenkilöstölle.

Topeliuksenkatu 41 a A, 00250 Helsinki, puh. (09) 47471, fax/tiedotus (09) 4747 2548, <http://www.ttl.fi>

## Sosiaali- ja terveystieteiden työsuojausosasto

Työsuojausosaston tehtävänä on huolehtia työsuojelulainsäädännön valmistelusta ja säädösten ohjeistuksesta. Työsuojausosasto ohjaa työsuojelupiirejä ja kehittää niiden valvontamenetelmiä sekä toimintaedellytyksiä. Työsuojausosasto valmistaa myös työsuojelujulkaisuja.

PL 536, 33101 Tampere, puh (03) 2608 111, fax (03) 260 8511, <http://www.stm.fi>

## Työsuojauspiirit

Työsuojauspiirit valvovat työsuojelua koskevien säännösten ja määräysten noudattamista työpaikoilla ensisijaisesti antamalla ohjeita ja neuvoja. Työsuojauspiirien tarkastajat tekevät tarkastuksia työpaikoilla omien suunnitelmiansa mukaan. Tarkastuksia tehdään myös pyynnöstä ilmoitusten tai valitusten perusteella.

<http://www.tyosuojauspiiri.fi>

## Työsuojausrahasto

Työsuojausrahasto rahoittaa työsuojelututkimusta ja -tiedotusta. Yrityksille ja kuntatyöpaikoille rahasto myöntää kehittämisavustuksia tutkimustiedon käytäntöön soveltamiseen.

Eerikinkatu 2, 00100 Helsinki, puh. (09) 6803 3311, fax (09) 6803 3315, info@tsr.fi, <http://www.tsr.fi>

## Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston verkosto

Eurooppalaisen verkoston kansallinen Internet-sivusto, josta löytyy työsuojeluviranomaisten ja -tutkimuslaitosten sekä muiden työsuojeluorganisaatioiden tuottamaa tietoa ja linkkejä alan asiantuntijatahoihin. Sivujen kautta on yhteys Euroopan unionin muiden jäsenmaiden sivuille sekä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston sivuille.

<http://fi.osha.eu.int>

## Vakuutusyhtiöt

Vakuutusyhtiöt tarjoavat yritysasiakkailleen vahinkopalvelujen lisäksi ennaltaehkäisevään toimintaan suunnattuja työsuojelupalveluja. Vakuutusyhtiöiden asiantuntijat tekevät turvallisuustason arviointia, riskikartoituksia ja turvatarkastuksia. Lisäksi yhtiöt tarjoavat työkykytoimintaa tukevia työhyvinvointipalveluja ja järjestävät koulutusta.

Julkaisija: Työturvallisuuskeskus  
Teksti: Kerttuli Harjanne, Työturvallisuuskeskus  
Ulkoasu: Mainostoimisto Pen & Pen  
Paino: Edita Prima Oy



**TYÖTURVALLISUUSKESKUS**

Lönnrotinkatu 4 B, 00120 Helsinki  
Puh. (09) 616 261, fax (09) 612 1287, info@tyoturva.fi, www.tyoturva.fi